

ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Διάλεξη 02:

Έννοια και Ταυτοποίηση της Ανάπτυξης

Διδακτική Ομάδα

Δημήτρης Καλλιώρας, Καθηγητής ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (dkallior@uth.gr)

Σπύρος Νιαβής, Επίκουρος Καθηγητής ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (spniavis@uth.gr)

Αλεξάνδρα Σωτηρίου, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (alexandrasotiriou@uth.gr)

Οικονομική Μεγέθυνση και Οικονομική Ανάπτυξη

-3-

- Οικονομική μεγέθυνση (economic growth): η θετική μεταβολή του (κατά κεφαλήν) ΑΕΠ.
- Οικονομική ανάπτυξη (economic development): η μόνιμου χαρακτήρα θετική μεταβολή του βιοτικού επιπέδου (συμπεριλαμβάνει μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο, στο πολιτικό πλαίσιο, στην τεχνολογία, στο παραγωγικό πρότυπο, στις αντιλήψεις).
- Η οικονομική ανάπτυξη είναι σύνθετη έννοια, ευρύτερη της οικονομικής μεγέθυνσης. Είναι μια έννοια δυναμική και όχι στατική. Έχει διαφορετικό νόημα ανάλογα με την εποχή, την περιοχή ή τη χώρα, τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες που επικρατούν, ακόμη με την αντίληψη του καθενός ξεχωριστά για την κοινωνία και τη θέση του ατόμου σε αυτή.

Θεμελιώδεις Αξίες της Οικονομικής Ανάπτυξης

-4-

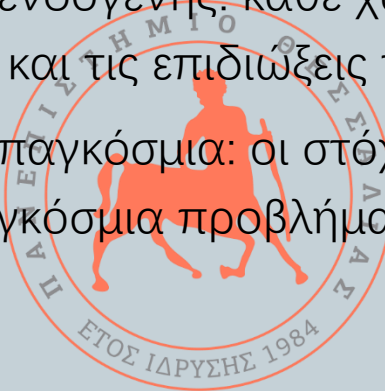
- Ο όρος «οικονομική ανάπτυξη» αναφέρεται στη διεύρυνση / διόγκωση των οικονομικών δυνατοτήτων μιας χώρας η οποία προκύπτει ως συνισταμένη της αύξησης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ και της ανόδου της κοινωνικής ευημερίας.
- Οι βασικές αξίες που αποτελούν τον πυρήνα της ανάπτυξης είναι:
 - ➔ η διασφάλιση της ανθρώπινης ζωής (ικανοποίηση βασικών αναγκών).
 - ➔ η ελευθερία (απελευθέρωση από αμάθεια και αχρειότητα).
 - ➔ η αυτοπεποίθηση (σύναψη διεθνών σχέσεων στη βάση της ισοτιμίας).

Παράμετροι της Οικονομικής Ανάπτυξης

-5-

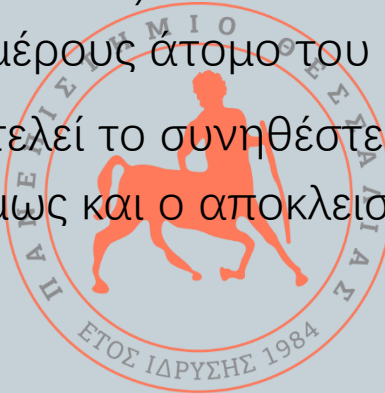
- Ο όρος «οικονομική ανάπτυξη» διαπνέεται από τις ακόλουθες παραμέτρους:
 - ➔ Η ανάπτυξη πρέπει να είναι ολοκληρωμένη: πρόκειται για μια διαδικασία στην οποία εμπλέκεται πληθώρα (οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών) παραγόντων οι οποίοι επικαλύπτονται και αλληλεπιδρούν.
 - ➔ Η ανάπτυξη πρέπει να είναι ενδογενής: κάθε χώρα χαράσσει την αναπτυξιακή της πορεία με βάση τις αξίες της και τις επιδιώξεις της.
 - ➔ Η ανάπτυξη πρέπει να είναι παγκόσμια: οι στόχοι της (στο πλαίσιο μιας χώρας) καθορίζονται με βάση τα παγκόσμια προβλήματα.

Το (Κατά Κεφαλήν) ΑΕΠ ως Δείκτης Αποτίμησης της Οικονομικής Ανάπτυξης

-6-

- ΑΕΠ (GDP) είναι η ακαθάριστη αξία του προϊόντος που παράγεται από συντελεστές της παραγωγής που βρίσκονται μέσα στη χώρα (ανεξαρτήτως αν οι συντελεστές της παραγωγής ανήκουν σε μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους της χώρας).
- Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (per capita GDP) είναι το ποσό του ΑΕΠ το οποίο, κατά μέσο όρο, αντιστοιχεί σε κάθε επιμέρους άτομο του συνολικού πληθυσμού.
- Το (κατά κεφαλήν) ΑΕΠ αποτελεί το συνηθέστερο δείκτη μέτρησης της ανάπτυξης μιας οικονομίας. Δεν είναι όμως και ο αποκλειστικός ...

Η Αναγκαιότητα για την Αποδοχή Σύνθετων Δεικτών Αποτίμησης της Οικονομικής Ανάπτυξης

-7-

- Η αποκλειστική χρήση του (κατά κεφαλήν) ΑΕΠ στην κατεύθυνση της αποτίμησης της οικονομικής ανάπτυξης έχει προκαλέσει αμφισβητήσεις και έχει αναδείξει την ανάγκη για την κατασκευή σύνθετων δεικτών.
- Οι σύνθετοι δείκτες (composite indicators) θεωρούνται εργαλεία για την ανάλυση πολυδιάστατων φαινομένων όπως η οικονομική ανάπτυξη.
- Ωστόσο, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει κάποιος ομόθυμα αποδεκτός σύνθετος δείκτης:
- ➔ Ποιοι είναι οι παράγοντες της οικονομικής ανάπτυξης;
- ➔ Ποια είναι η σχετική σημασία του καθενός;

Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα των Σύνθετων Δεικτών

-8-

- Οι σύνθετοι δείκτες:
 - ➔ είναι σε θέση να αντιπροσωπεύσουν (να αποτιμήσουν) πολυδιάστατα φαινόμενα.
 - ➔ είναι ευκολότερα ερμηνεύσιμοι (καθώς παρέχουν γενικές τάσεις).
 - ➔ είναι περισσότερο ενδιαφέροντες (καθώς «συμπυκνώνουν» την πληροφορία).
- Οι σύνθετοι δείκτες:
 - ➔ ενδεχομένως να «στέλνουν» παραπλανητικά μηνύματα (και να οδηγούν στην εξαγωγή υπεραπλουστευμένων συμπερασμάτων).
 - ➔ εμπεριέχουν υποκειμενικότητα σε μεγάλο βαθμό (στάθμιση).
 - ➔ είναι περισσότερο δύσκολο να υπολογιστούν (απαιτούν πληθώρα δεδομένων).

Αναπτυξιακοί Προβληματισμοί

-9-

- Αναπτυξιακοί προβληματισμοί:
- ➔ Η αύξηση του ΑΕΠ πρέπει να συνοδεύεται από κοινωνική ισότητα; Αν ναι, με ποιο τρόπο;
- ➔ Σε ποιους τομείς και με ποιον τρόπο πρέπει να παρεμβαίνει ο δημόσιος τομέας στην οικονομική δραστηριότητα;
- ➔ Είναι εφικτό η απόλυτη φτώχεια να καταπολεμηθεί με αναδιανεμητική πολιτική;
- ➔ Η ανοιχτή ή η κλειστή οικονομία αποτελεί το ευνοϊκότερο πλαίσιο για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης;
- ➔ Ποιο είναι το κόστος ευκαιρίας της οικονομικής ανάπτυξης σε μακροοικονομικούς και σε περιβαλλοντικούς όρους;

